

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

Comisia pentru constituționalitate

Nr.LXVIII/1253/2021

Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital

Nr.XXII/286/2021

Comisia economică, industrii și servicii

Nr.XX/259/2021

RAPORT COMUN

asupra *Legii privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive*

(L586/2019)

În temeiul art.147 alin.(2) din Constituția României, republicată, în conformitate cu prevederile art.153 alin.(1) și (2) din Regulamentul Senatului, republicat, Comisia pentru constituționalitate, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia economică, industrii și servicii prin adresa nr.**L586/2019** din 18 mai 2021, **au fost sesizate** de către Biroul permanent al Senatului, **în vederea reexaminării și elaborării raportului comun asupra Legii privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr.69 din 28 ianuarie 2021.**

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea unui set de reguli pentru protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive la creditele imobiliare, creditele de consum, împrumuturi sau alte facilități financiare similare.

Pentru creditele imobiliare, se propune ca dobânda anuală efectivă (DAE) să nu poată depăși cu mai mult de 2 puncte procentuale dobânda de refinanțare practicata de BNR pe piața internă.

Pentru creditele de consum, DAE nu poate depăși cu mai mult de 15 puncte procentuale dobânda de refinanțare practicată de BNR, iar în cazul creditelor de consum în valoare maxima de 15.000 de lei, suma totală de rambursat de către consumator nu poate depăși dublul sumei împrumutate.

Dacă nivelul DAE va depăși plafoanele stabilite, acest nivel poate fi redus la cererea consumatorului, pe cale amiabilă sau printr-o hotărâre judecătorească.

În ședințele din 27 mai, 3 și 22 iunie 2021, Comisia pentru constituționalitate, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia economică, industriei și servicii **au hotărât**, cu majoritate de voturi, **să adopte raport comun de respingere a legii.**

Curtea Constituțională, prin **Decizia nr. 69 din 28 ianuarie 2021, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr.492 din 12 mai 2021**, a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive este neconstituțională, în ansamblul său.

În motivarea obiecției de neconstituționalitate, formulate de un număr de 70 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, se susține că Legea privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive a fost adoptată fără să fie motivată, cu încălcarea art. 1 alin. (3) și (5), precum și a art. 147 alin. (4) teza a doua din Constituție. Legea criticată a fost precedată de Legea pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar care avea același obiect, respectiv plafonarea dobânzilor pe piața financiar-bancară, și care a fost supusă controlului a priori de neconstituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 139 din 13 martie 2019, Curtea a stabilit că Legea pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 este neconstituțională în integralitatea sa, în raport cu prevederile art. 1 alin.

(3) și (5) și ale art. 141 din Constituție, întrucât nu au existat motivarea și fundamentarea economică, socială și juridică a soluțiilor adoptate și nu a fost solicitat avizul Consiliului Economic și Social.

Autorii sesizării menționează că legea criticată este rezultatul inițierii unui nou proces legislativ având ca scop principal reglementarea plafonării dobânzilor excesive. Prin urmare, considerentele Deciziei nr. 139 din 13 martie 2019 sunt obligatorii, iar noul proces legislativ nu se poate realiza decât cu respectarea acestora, în caz contrar impunându-se constatarea neconstituționalității legii criticate pentru nerespectarea art. 147 alin. (4) din Constituție. Se apreciază că a fost remediat doar viciul referitor la lipsa avizului Consiliului Economic și Social, dar, în continuare, legea criticată nu respectă exigențele de motivare și fundamentare.

Examinând obiecția de neconstituționalitate formulată de un număr de 70 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea legii trimise la promulgare, reținând următoarele considerente:

- în opinia autorilor sesizării, expunerea de motive a legii încalcă art. 147 alin. (4) din Constituție privind obligativitatea respectării deciziilor Curții, art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție referitor la respectarea normelor juridice care guvernează procesul legislativ, precum și art. 6 alin. (3), art. 7, 20 și 30-33 din Legea nr. 24/2000. Cu privire la acest aspect, Curtea reține că autorii obiecției pornesc de la premisa că legea criticată urmărește obiective asemănătoare, având și un conținut similar, cu Legea pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, lege a cărei neconstituționalitate în ansamblu a fost constatată prin Decizia Curții Constituționale nr. 139 din 13 martie 2019. Curtea a reținut în această decizie că legea respectivă a fost motivată formal, fără o temeinică fundamentare, fiind afectată calitatea și predictibilitatea sa, cu consecința încălcării prevederilor art. 1 alin. (3) din Constituție, care consacră statul de drept și, între valorile sale, principiul dreptății, precum și a prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție. De asemenea, Curtea a reținut și încălcarea

art. 141 coroborat cu art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, determinată de lipsa avizului Consiliului Economic și Social;

- ca efect al constatării neconstituționalității legii în ansamblul său, în temeiul art. 147 alin. (4) teza a doua din Legea fundamentală și având în vedere jurisprudența Curții în materie, Parlamentului îi revine în continuare obligația de a constata încetarea de drept a procesului legislativ. Deopotrivă, Curtea a statuat că, în cazul inițierii unui nou proces legislativ, trebuie să fie respectate statuările cuprinse în decizia de admitere a Curții Constituționale cu referire la viciile de neconstituționalitate extrinsecă constatate;

- în acest context, autorii obiecției consideră că legea criticată în cauza de față reprezintă rezultatul parcurgerii unui nou proces legislativ și, ca atare, trebuie să respecte statuările cuprinse în Decizia nr. 139 din 13 martie 2019 cu referire la viciile de neconstituționalitate extrinsecă constatate. În plus, apreciază că prin legea criticată, examinată din perspectiva deciziei menționate, s-a remediat doar viciul referitor la lipsa avizului Consiliului Economic și Social, fără ca aceasta să respecte exigențele pe care Curtea Constituțională le-a stabilit în ceea ce privește motivarea și fundamentarea legii;

- observând ansamblul criticilor de neconstituționalitate intrinsecă a legii, Curtea a examinat cu prioritate critica definiției DAE conținută în art. 2 lit. f) din lege, formulată din perspectiva încălcării art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta referitoare la standardele de calitate a legii. Motivul soluționării cu prioritate a acestei critici constă în faptul că noțiunea DAE este centrală pentru aplicabilitatea Legii privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive în ansamblul său. Astfel, examinarea prevederilor art. 1-8 din lege evidențiază faptul că noțiunea DAE este, practic, integrată în conținutul juridic al acestora.

- Curtea constată că elementele componente ale definiției rezultante din art. 2 lit. f) din Legea privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive nu pot fi armonizate și, ca atare, definiția DAE rezultantă este neclară. Astfel, deși preia integral definiția DAE din art. 3 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2016, norma criticată îi dă o altă semnificație prin inserarea definiției "DAE este diferența dintre costul total al creditului și suma efectiv împrumutată", definiția rezultantă devenind, practic, neinteligibilă;

- neclaritatea definiției DAE lipsește de relevanță și de aplicabilitate efectivă și celelalte noțiuni definite în art. 2 din lege - consumator, creditor financiar, contractul de credit, credit imobiliar, creditul de consum și dobânda excesivă.

În consecință, Curtea reține că Legea privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive, **în ansamblul ei**, este contrară standardelor privind calitatea legii care izvorăsc din prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

În conformitate cu prevederile alin.(4) al art.147 din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

În consecință, **Comisia pentru constituționalitate, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia economică, industrii și servicii supun spre dezbateră și adoptare, plenului Senatului, raportul comun de respingere a Legii privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive.**

În raport cu obiectul de reglementare, legea face parte din categoria **legilor ordinare** și urmează a fi supusă votului plenului Senatului, potrivit art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

Potrivit art.75 alin.(1) din Constituție și art.92 alin.(7) pct.1 din Regulamentul Senatului, republicat, legea urmează a fi dezbătută de **Senat** în calitate de **primă Cameră sesizată**.

PREȘEDINTE,

Senator

Ion-Cristinel RUJAN

SECRETAR,

Senator

Cristian-Augustin NICULESCU-ȚĂGĂRLAȘ

PREȘEDINTE,

Senator

Claudiu-Mărinel MUREȘAN

SECRETAR,

Senator

Ionel-Dănuț CRISTESCU

PREȘEDINTE,

Senator

Silvia-Monica DINICĂ

SECRETAR,

Senator

Dănuț BICA